

ПАРАЋИНАЦ

Гласило Удружења Параћинаца и пријатеља Параћина

Година VII

Број 10

ЈУН 2009.

www.paracinac.com

**ПАРАЋИНСКА
ПАМЕТАРНИЦА**

**ЦРКВА СВЕТЕ
ТРОЈИЦЕ**

**САЈТОВИ
ГРАДА ПАРАЋИНА**

КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ

СПОРТ

фото: С. Живановић

Параћинска паметарница

Велики српски историчар Сима Лукин Лазић је у својој *Повјесници Срба* забележио:

Човек, који не зна, а неће да позна повјесницу свога народа, то је несвјесно чељаде без рода и имена, без љубави и поноса.

Имајући у виду ове мудре речи покрећемо у нашем листу **Параћинац** рубрику **Параћинска паметарница**, што ће рећи, историја Параћина и њених познатих људи.

Основна намера нам је да бележењем старине од «мајке заборава» сачувамо потомству «свијест» о роду и имену. Волели бисмо да нам се својим прилозима, на ову тему, прикључе читаоци, Параћинци и пријатељи Параћинаца, а ми ћемо их објавити у нашим наредним бројевима.

Овако смо у прошлом броју започели рубрику *Параћинска паметарница*. Први прилог смо насловили *Кућа на сред друма* и дали кратку хронику познатих збивања почев од праисторије до доласка Римљана у Поморавље. У овом броју ћемо наставити тамо где смо стали.

Врх копља и очева алка – синовљево колце

Рашевачка секира, горњокатунски Џиновки гробови, кукљинска «гувернерска палата» пуна бронзаног новца, бошњанска ваза са крилатим орлом, поточки Момчилов град, Ћинђуси, лончићи, тестичићи, бритве, ножићи и гривне упућују нас на закључак да се на овим просторима одвијао динамичан живот у време најстаријих познатих становника Балкана: Илира и Трачана. Наука сматра да су носиоци неолитске културе били Трачани и да су насељавали данашњу Србију источно од Мораве, док су се Илири простирали на делу западно од Мораве, све до Приморја, и за њих се везује бакарна и бронзана култура.

Поморавље је, дакле, и због географског положаја и због простора где су се додиривале ове две цивилизације, врло битно за разумевање наше културе у овом периоду.

Притом треба имати на уму да се нешто пре тог периода на западу уништава сјајна цивилизација Етрураца од стране Римљана, а на југу се језик и народ Пелазга претапа и преводи у грчку класичну културу под налетом сурових Египћана. Ово спомињемо зато што се крупна историјска збивања, поготову ако не располажемо егзактним подацима, морају посматрати шире и залазити дубље у процесе који им претходе, да би се разумеле последице и потоња збивања. Спомињемо и зато што не мали број (непризнатих) историчара и истраживача тврди да су споменуте цивилизације, и етрурска и пелашка, директно повезане са српском праисторијом и старом културом.

Како се та веза препознаје покушаћемо укратко да покажемо на примеру пражитеља Параћина и околине из келтског периода. Наиме, из Западне Европе, преко Панонске низије у Поморавље се спушта ратнички народ познат под називом Келти. Било је то у IV веку пре рођења Господа нашег, Исуса Христа.

За разлику од многих других посетилаца ових простора, келтски долазак нису пратили сукоби и разарања. Како се ово може објаснити остаје да се нагађа. Једна хипотеза је да се ради о сродном племену из праиндоевропског периода које је у домаћем становништву препознало заједничке особине, сличност у језику, религији и култури.

Трагови које су Келти оставили на простору шире околине Параћина јасно указују на веровање, начин живота и степен развоја овог народа.

Поуздано се зна да су Келти продирали на југ све до Солуна, на исток до Црног мора а на запад до Будве и Боке Которске. Данашњи директни потомци Келта, Велшани, поред тога што се данас у Београду осећају као код куће, једини чувају, поред нас Срба, безброј истих језичких појмова и географских назива који се врло једноставно семантички објашњавају и потпуно разумевају. Ко, на пример, није прошао колима Перастом, не зна да се он налази на оштрој кривини. А за Велшане – *ast* је – кривина. За нас Србе, то је Перина кривина... Лим је вода за пиће, Будва је земљани нанос са брда, Јуор је врх, а Багрдан је одгајалиште коња, тор за напасање и чување коња!

Велику и кључну загонетку крије народна песма *Краљевић Марко и вила Равијојла*. Наиме, једино у српској народној епици се среће вила под називом Равијојла. Код Велшана то је блудна жена, курва! Ако мало

проанализирамо споменућу песму, лако ћемо доћи до закључка да се ради о сродној жени која се као таква једино јавља под тим именом?! Равијојла пије у планини вино са мушкарцима, пева и проводи се. Тога нема у српској епској поезији, сем у овој песми. Нема ни другог имана виле, осим Равијојле?! Може ли то бити случајност? Наравно да не може.

Највећи научник, келтист, проф. др Милорад Стојић је недавно на Великом ветрену на Јухору открио велико келтско утврђење у коме је стално боравило једно одељење од 14 коњаника одакле је контролисало чвориште путева из свих праваца: са истока од Зајечара, са југа од Ниша, са запада од Краљева и Крушевца и са севера од Београда и Јагодине. У Рашевици и данас се на све стране разносе кости чак из два, вероватно, келтска гробља. Није реткост да ерозија данас избаци читав дечији костур, а да се нико не заинтересује и не приступи озбиљнијем научном ископавању.

Многе легенде, приче и доживљаји временом су приписани Турцима, јер се народна свест због петовековног ропства, усредредила на на овај скорашњи период у историји српског народа. Због те појаве данас је тешко неупућенима указати на давно прошла времена, запретане трагове старих цивилизација и култура које су се смењивале у нашем Поморављу таквом динамиком и особеношћу као нигде у свету.

Љубиша Јовановић

Црква Света Тројица

Црква Свете Тројице у Параћину, је завршена 1898. године, а 6. јуна 1899. године осветио је Митрополит српски г. Инокентије, за време владавине краља Александра Обреновића. Десно од улазних врата постављена је мермерна плоча са овим подацима: Храм је посвећен св. Тројици. Црква као грађевина представља спој неколико различитих стилова. У основи је српско-византијски стил са једним великим кубетом. Звонара је спојена са црквом и припада романском стилу. Унутрашњост цркве је у стилу барока.

Изградња ове цркве није прошла без проблема, пошто је дошло до пада тек изграђеног торња на храму Свете Тројице. Све је то почело 26. фебруара 1861. године, када се група општинара и отмених грађана, писмом обраћа капетану Димитрију Савићу, начелнику параћинског среза са молбом, да се код надлежних издејствује градња новог црквеног торња, пошто је постојећи склон

паду. Први захтев чак уопште није потраживао новац, јер га имају довољно, како народни, тако и црквени. Молбе, жалбе и траљава градња трају све до 9. октобра 1864. године, када се готово завршен торањ, руши сам од себе. На срећу, радници су у том тренутку били на доручку, па нико није погинуо, али је пирчињена огромна материјална штета.

Торањ је ипак, неколико година касније и завршен, али то није била његова последња градња, јер је поново срушен 10. октобра 1918. приликом борби за ослобођење Параћина, јер су на њему Немци поставили митраљеско гнездо. Коначно је торањ храма Свете Тројице обновљен две године после рата, 1920 године.

Изглед цркве параћинске после рата
Црква Св. Тројице са порушеним торњем

Црква Свете Тројице у Параћину, данас

Параћинце зову цигерани још од времена када се књаз Милош једном гласно запиташа "Цигерице и ти ли си месо "Параћинци и ви ли сте гљуди." И они као да нису хтели да демантују књаза па су 1861. године народне паре за изградњу црквеног торња гурали у своје џепове.

С.Т.Ж

ПАРАЋИНАЦ Гласило удружења Параћинаца и пријатеља Параћина

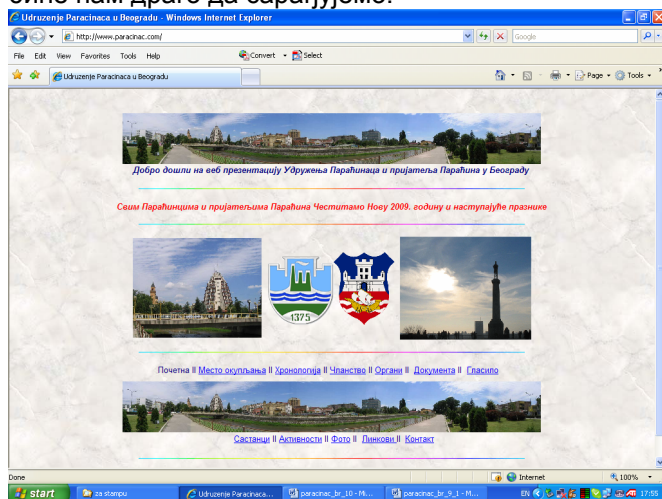
Редакцијски одбор: Љубиша Јовановић (главни уредник), Никола Корбутовски, Бранко Куцина, Петар Живановић и Јелка Дакић (секретар редакције). Адреса: Булевар краља Александра 130, Београд
Техничка припрема и уређење: Саша Т. Живановић

ИНТЕРНЕТ

САЈТОВИ О ПАРАЋИНУ

Удружење Параћинаца и пријатеља Параћина, је покренуло и свој сајт који је званично постављен 31. октобра 2008. године, на адреси која се лако памти: www.paracinac.com. Излед насловне стране је показан на слици. Ово је сајт Удружења Параћинаца и свих оних који се тако осећају као и наши пријатељи. Посетите нас и јавите нам се, биће нам драго да сарађујемо.

<http://www.paracinac.com/>

Овом приликом ћемо детаљније писати о сајтовима о нашем граду Параћину. Прво ћемо поменути сајт Општинске управе Параћина, који можете наћи на адреси <http://www.paracin.org.yu/>. Овде можете наћи сервисне информације, акције које се спроводе у граду, можете погледати Параћин преко видео записа на You Tube, а такође можете преузети у пдф формату Општински Билтен.

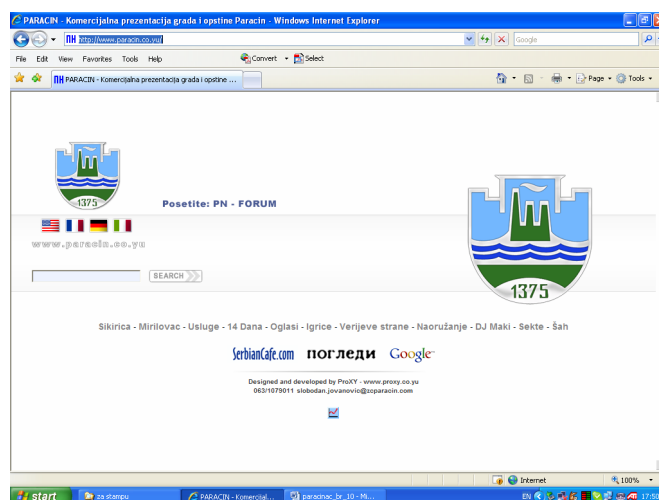
Сајт Општинске управе Параћина

На адреси www.paracin.com налази се презентација града Параћина, са мултимедијалним садржајима, као што су фотографије и поглед на град веб камером. Затим можете скинути позадину за рачунар, са аерофото снимком Параћина.

www.paracin.com

Комерцијална презентација града и општине Параћин се налази на адреси www.paracin.co.yu. Одавде можете отићи и на презентације села Сикирица и Мириловац, као и на Веријеве стране где су дате презентације свих села наше општине (<http://veri.paracin.co.yu>). Са овог сајта постоје линкови и ка страни где најмлађи могу скинути игре, а за љубитеље војне опреме и наоружања такође постоје информације на овом сајту.

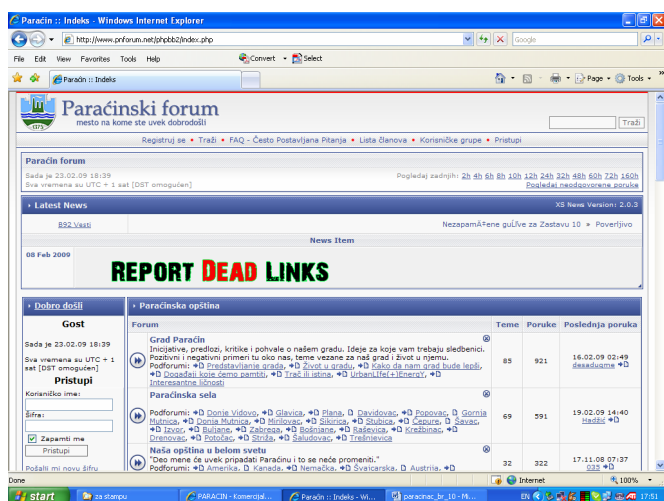

www.paracin.co.yu

Ако волите да четујете, и да се дружите преко интернета, право место за Вас је Параћински форум, где се можете пријавити постати члан и четовати о најразличитијим темама. Посетите сајт на адреси <http://www.pnforum.net> и пронађите теме и области које Вас занимају. Заступљене теме су:

- о општини, самомо граду и свим селима општине, као и о параћинцима у белом свету, који се и даље тако осећају.
- опште теме, као на пример: аутомобили, филм и ТВ, кулинарство, туризам, књижевност, култура, уметност, музика, наука, здравље, женске приче, кућни љубимци, спорт, смех, итд.
- политика и друштво,
- мале и велике школе,

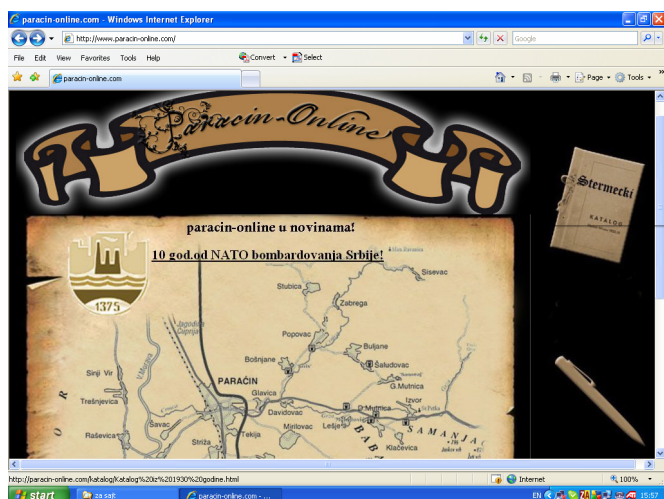
- мала и велика привреда,
- рачунари.

<http://www.pnforum.net>

Сви ови сајтови Вам могу пружити пуно информација о нашем граду, како историјских, тако и актуелних информација, догађаја, затим фотографија, видео записа итд. Интернет нас повезује и чини ближим, што је и био један од разлога покретања сајта нашег Удружења.

Сајт о Параћину и 33 села ове општине може се наћи на адреси <http://www.paracin-online.com/>. Насловна страна је у виду пожутеле карте параћинске општине, одакле се линковима одлази на презентације свих села општине, са фотографијама, причама, занимљивостима, песмама. На сајту је додат и део посвећен десетогодишњици НАТО бомбардовања.

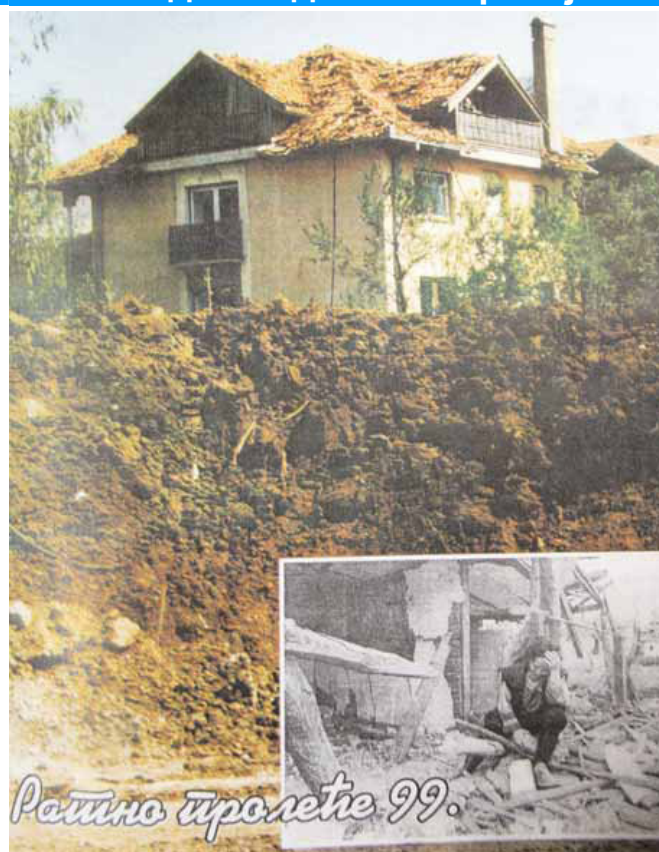

<http://www.paracin-online.com/>

Неке од ових сајтова ћете још неко кратко време моћи да видите на овим адресама, јер се домен со.ју гаси.

мр Саша Т. Живановић

10 година од НАТО агресије

Да се не заборави !

ГРАДСКА ЛИТИЈА Свете ТРОЈИЦЕ

Силазак Светог Духа на апостоле, Педесетице или Тројице, 7. јуна, обележен је овај црквени празник . Света Тројица је празник истоимене цркве у Параћину, као и градска слава. По традицији, главном улицом је прошла литија. Најпре је урезан крст на запис у порти цркве, а затим посећен споменик Ослободиоцу у центру града, посвећен учесницима балканских и Првог светског рата, иначе једног од симбола и нашег удружења.

С.Т.Ж.

Активности: Књижевно вече

УМОМ ДО ПРЕУМЉЕЊА

Поводом књига професора Љубише Јовановића “ДВОЈНИК” и “ПРЕУМЉЕЊЕ” одржана је промоција на састанку Удружења Параћинаца и пријатеља Параћина у ресторану “Парк”, у Београду.

Насловне стране Двојника и Преумљења

Аутор проф. Љубиша Јовановић

Ова дела су пробудила интерес својом оригиналношћу и чињеницом да је аутор наш земљак. Ово је прилика да се овом догађају посвети пажња и понешто напише о утиску које су ове књиге оставиле на присутне. Почесмо о “ПРЕУМЉЕЊУ” и рекосмо оригинално, па специфично, занимљиво, провокативно и храбро. Писати о некој теми, у овом случају историјској, која потпуно излази из оквира постојећих утврђених шема званичне историографије, макар и у књижевној форми, није лако, ни једноставно. Аутор је своје поставке и тврдње темељио на бројним примерима из различитих области, остајући при томе занимљив за читаоца, упозоривши га да буде стрпљив, да разлиста, да распореди, размисли и наравно да се унапред не опредељује. Очигледан је био циљ да се подстакне радозналост и

интересовање већег круга читалаца. Ја сам један од њих.

Да ли су Словени-Срби дошли и населили се на просторе где данас живи српски народ у 5. и 6. веку, како се то учи у школама од малих ногу, или се то догодило знатно раније? Мотивисан, узео сам неколико књига познатих историчара да се подсетим шта су о томе писали научници К. Јиричек, С. Ћоровић и С. Ћирковић, с почетка и средином седамдесетих година прошлог века. Сви су се они ослонили на претходна истраживања страних историчара Бечко-берлинске школе, да су словенска племена насељавала Балканско полуострво почев од 5. века нове ере. Наводили су и побројали веома обимну литературу, казивања и изворе различитих аутора, из различитих временских периода од Херодота, преко античких, грчких, латинских, византијских, франачких историчара, па на даље, до дана данашњег. Написано је то на поприлично бројним страницама, али до зла Бога несређено, ни хронолошки, ни регионално, ни етнички. Често контрадикторно усуђујем се да кажем, и конфузно, без нарочите жеље да се тај обимни материјал среди, селективно детерминише, подведе под заједнички именитељ и изведу колико-толико логични закључци.

Овако остављен у недоумици, постављам себи питање, а зашто не би могло и другојачије, онако, како то записује аутор “ПРЕУМЉЕЊА”.

Зашто би словенска племена настањена у прапостојбини, како су их лоцирали историчари са запада, у прашумама и мочварама јужне и источне Пољске, између река Лаба, Дњепра и Дњестра, чекала да их заобиђу бројни народи у продирању у топлу и плодну југовину: Скити, Сармати, Готи и Остроготи, те да сачекају Хуне и Аваре да их подстакну и помере у великој сеоби народа?!

Није ни мало логично да Словени, бројни народ, живи у тешким условима, ту одмах преко брда, иза Карпата, а да се вековима није попео на планину да погледа шта је са друге јужне стране и потражи боља станишта, боље услове живота у готово ненастањеним областима, за свој род и племе.

Вероватније је, чак и сигурно, да је то и чинио. Не само да су гледали, већ су се и насељавали у Панонску низију, долине Тисе, Дунава, Саве и Мораве, много раније него што званична историјска наука казује.

Друго је питање, можда и прво, зашто би немачки, аустријски и други западни “стручњаци”, потискивали у својим научним радовима, словенске народе, наше претке на исток, и прописивали време када су ови дошли на просторе југоисточне и централне Европе.

Одговор је једноставан: што су Словени даље и временски дуже на истоку, то Германи (Немци и Аустријанци) полажу већа историјска права на земље и територије у централној, источној и југоисточној Европи. Они су одувек имали аспирације у ширењу на исток, на “животни простор” са паролом “Drang nach osten”, добро

помажући своје научнике, историчаре и археологе да пишу у служби такве освајачке политике.

То раде и дан данас. Извесни Немац пише историју Срба у 19. и 20. веку. Сведоци смо да господин Сџгенхаузен дозвољава себи да напише да су наши ослободилачки ратови, балкански, па први светски били освајачки према Македонији, Косову, Босни и Херцеговини! Невероватно! Па и ова хорска медијска кампања и сатанизација Срба од стране европских моћника и САД и отимање српских земаља, након комадања Југославије. Срећом већина домаћих озбиљних историчара негативно је оценила ово квази писање (Д. Батаковић, Колић, Протић).

Зашто би онда било тешко у много ранијим "научним радовима" о кретањима племена и народа изоставити имена Срба, Чеха, Хрвата, Пољака и уопште Словена, па уместо њих уписати имена германских племена у ионако непоузданим изворима.

Један од значајних доказа да су Срби у већем броју и у дужем временском периоду живели поред келтских племена, која су на просторе данашње Србије дошла у 4. веку пре н.е., је и блискост језика српског и велшког, што је истражила и документовано обрадила проф. Ранка Кујић, касније и проф. Олга Луковић-Пјановић, о чему је подробније написано у Преумљењу. Леп и за нас занимљив је и описани пример недавно откривених материјалних доказа о боравку Келта на Јухору, планини поред Мораве, којим је потврђена легенда о којој се говорило у Параћину и Ћуприји кад смо били деца.

проф. др Ранка Кујић

Недавна истраживања на археолошким локалитетима у Војводини из млађег неолита и бронзаног доба показују трагове боравка Словена на том простору, која се стидљиво презентују јавности. За ова налазишта стално недостају средства да се радови интензивирају. Вазда је нешто прече и важније: римски цареви и градови! Неко неће и не жели да сагледа национални

интерес у таквим археолошко-историјским радовима.

У овој занимљивој и провокативној књизи има још много тога. Најбоље је пажљиво је прочитати, па око ње и поред ње још и нешто прелистати, размислити, понешто и закључити.

Милан Пауновић – ЛОЈКА

Захваљујемо се на сарадњи појединцима и колективима који су помогли излазак овог броја и позивамо будуће поклонице нашег гласила на сарадњу.

KATALOG KATALOG KATALOG KATALOG

INTERSYSTEM KARTOGRAFIJA
www.intersistem.co.yu
mapshop@gmail.com
tel: 011/ 2971-845, 2971-846
tel/fax: 011/ 2971-848
mob.: 063/ 306-638

ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСKE KARTe
ŠKOLSKI ATLASI
GLOBUSI
ZIDNE KARTe
AUTO KARTe
AUTO ATLASI
PLANOVl GRADOVA
TURISTIČKE KARTe
TURISTIČKI VODIČI
MONOGRAFJE
CD - MULTIMEDIJA
SUVENIR PROGRAM
STRANE KARTe
SPECIJALNA IZDAWA
STONI I ZIDNI KALENDARl

Интерсистем картографија
www.intersistem.rs

Позив на сарадњу У Параћинцу

Позив свим члановима и пријатељима нашег Удружења, за сарадњу у нашем гласилу је стално отворен. Сваки користан текст, идеју, вест, коментар, информацију можете откуцати и послати нам на е-маил szivanovic@mas.bg.ac.yu. Врло радо ћемо то објавити и поделити са осталим члановима удружења на страницама нашег гласила или на интернет презентацији. Хвала.

СПОРТ

ЈЕДИНСТВО ЈЕДАНАЕСТО

Резултати нашег Јединства у фудбалском првенству Српске лиге Исток 2008-2009 дати су у наредној табели. Јединство заузима 11 место, са 32 бода и гол разликом 29:46. На првом месту је убедљиво Раднички из Ниша са 69 поена.

Jedinstvo - Svrlijig	0:0
Hajduk Veljko - Jedinstvo	2:1
Jedinstvo - Vlasina	1:0
Sindelić - Jedinstvo	3:1
Jedinstvo - Radnički (P)	0:0
Dubočica - Jedinstvo	5:1
Jedinstvo - Železničar	
Topličanin - Jedinstvo	2:0
Jedinstvo - Župa	5:0
Jedinstvo - Balkanski	1:1
Radnik Rosa - Jedinstvo	4:0
Jedinstvo - Radnički (N)	0:2
Kopaonik - Jedinstvo	4:1
Jedinstvo - Car Konstantin	0:2
Timok - Jedinstvo	6:0

СФС БОРАЦ ДЕВЕТИ

У поморавско тимочкој зони СФС Борац је заузео 9 место, са 47 бодова и гол разликом 54:59. Гледајући јесењи део првенства ово је сасвим леп резултат, јер је пролећни део првенства био много успешнији за стакларе. Сви резултати пролећног дела су дати у наредној табели.

SFS Borac - Prva petoletka	2:1
Poreč - SFS Borac	0:3
SFS Borac - Đerdap	5:0
Radnički (S) - SFS Borac	1:0
SFS Borac - Ozren	2:0
Kablovi - SFS Borac	0:3
SFS Borac - Bor	3:3
Rudar (B) - SFS Borac	1:0
SFS Borac - Borac	2:1
Trajal - SFS Borac	3:0
SFS Borac - Morava (Ć)	2:1
Putevi - SFS Borac	4:1
SFS Borac - Sloga (Ć)	1:1
Temnić Lipa - SFS Borac	3:1
SFS Borac - Pepeljevac	2:3
Dunav - SFS Borac	5:1
SFS Borac - Trgovački	4:2

Општинске лиге Параћина у фудбалу

ЗАВРШЕНЕ СУ ОПШТИНСКЕ ЛИГЕ ПАРАЋИНА У ФУДБАЛУ

Крајем марта и почетком априла кренуле су општинске фудбалске лиге. Прва општинска је кренула је 29. марта и трајала је до 14. јуна, а друга општинска почела је 4. априла и трајала до 30. маја.

ЛИДЕР ПРВЕ ОПШТИНСКЕ ЛИГЕ
МЛАДОСТ ГОРЊА
МУТНИЦА

Екипа Младости из Горње Мутнице, ове сезоне је била одлична и заслужено је освојила прво место и стекла право такмичења у Међуопштинској лиги. Остварени број бодова је 60, са гол разликом 70:29. Први пратилац на другом месту је БСК са пет бодова мање. Лигу напушта и сели се у нижи ранг такмичења Слобода из Крежбинца. са освојених 13 бодова. Из друге општинске лиге у Прву улазе три екипе и то: Радник из Давидовца, Поповац и Вихор из Голубовца.

ЛИДЕР ДРУГЕ ОПШТИНСКЕ ЛИГЕ
РАДНИК ИЗ
ДАВИДОВЦА

Прошла сезона у другој општинској лиги протекла је у надметању две екипе, Радника из Давидовца и Поповца. Обе ове екипе имале су у својој историји и такмичења у вишим лигама, а ове године за победу више били су бољи Давидовци, па је Радник освојио прво место у другој општинској лиги. Обе ове екипе, као и Вихор из Голубовца, ће се у наредној сезони такмичити у Првој општинској лиги. Радник из Давидовца је освојио 37 бодова из 16 кола што је било довољно за прво место. Иначе Радник је један од најуспешнијих сеоских фудбалских клубова и прошле године је обележио јубилеј шест деценија постојања. Руководство клуба је врло задовољно постигнутим резултатима, јер су дело њихове деце, односно мештана Давидовца, који су поникли у млађим селекцијама клуба.

Са прошлогодишње прославе јубилеја клуба ФК Радник из Давидовца

Драган Ђурић, председник клуба истиче да са поносом може говорити о екипи, јер су преко 90 посто играча мештани села Давидовца. Располажемо добрим кадром, јер у екипи преко 70 посто играча у млађим категоријама играло у зонским окружним такмичењима, па је то њихово такмичарско искуство пресудило у освајању титуле. Поновити успех и у вишем рангу такмичења је примарни циљ, према речима Драгише Тодоровића, потпредседника клуба.

С.Т.Ж.